

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, dn. 27 maja 2004 r.

36489

RPO-474330-II/04/PS

Pan
Karol Napierski
Prokurator Krajowy

Szanowny Panie Ministrze,

Jak wynika z doniesień w mediach do organów prokuratury zostały złożone przez rektorów wyższych uczelni zawiadomienia o działalności firm i osób, przygotowujących odpłatnie prace licencjackie i magisterskie dla studentów.

W sprawach tych zapadły postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego. Zażalenia na te rozstrzygnięcia złożone przez władze uczelni nie zostały rozpoznane bowiem uznano, iż pochodzą od osób nieuprawnionych.

Wydaje się, iż nierozpoznanie zażalenia uczelni, na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania można uznać za naruszenie normy wynikającej z art. 306 § 1 Kpk, statuującej, iż: „Pokrzywdzonemu oraz instytucji wymienionej w art. 305 § 4 przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa [...]”, znajdującej także zastosowanie w odniesieniu do dochodzeń na podstawie art. 325a Kpk.

Ponadto, odrębnym zagadnieniem jest kwestia odpowiedzialności karnej -budząca zasadnicze wątpliwości - zważywszy na zakres rozważań prokuratury ograniczający tę materię tylko do osób przygotowujących prace na zamówienia studentów.

W mojej ocenie rozważenia wymaga odpowiedzialność karna osób przedkładających jako sporządzone przez siebie prace magisterskie i licencjackie za popełnienie przestępstwa określonego w art. 272 Kk., względnie jego usiłowania, zaś przygotowanie pracy - jako pomocnictwo lub współsprawstwo w tym zakresie. Wydaje się, w szczególności, iż osoba przygotowująca pracę na zlecenie studenta, która co najmniej godzi się na przedstawienie tej pracy przez studenta jako jego własnej, może odpowiadać

karnie za pomocnictwo z zamiarem wynikowym. Przy przyjęciu takiego rozwiązania odpowiedzialność przygotowującego pracę byłaby niezależna od odpowiedzialności studenta.

Wypada także zauważyć, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem SN -sprawca, który wyłudza poświadczenie nieprawdy w celu jego użycia, a następnie poświadczenia tego używa, dopuszcza się jednego przestępstwa kwalifikowanego z art. 272 Kk (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2002 r. sygn. akt V.KKN.433/00).

Przedmiotem ochrony, do którego odnosi się przestępstwo z art. 272, jest wiarygodność dokumentów. Pośrednio przepis ten chroni także prawidłowe funkcjonowanie organów wymiaru sprawiedliwości, a także innych organów uprawnionych do wystawiania dokumentów mających znaczenie prawne.

W tym kontekście wydaje się, iż wyższe uczelnie mogą być uznane za instytucje pokrzywdzone w rozumieniu art. 49 § 1 i 2 Kpk.

Mając na względzie powyższą argumentację, uprzejmie proszę Pana Ministra o rozważenie poddania kontroli zasadności podstawy formalno prawnej postanowień o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego oraz rozstrzygnięć o pozostawieniu bez rozpoznania zażaleń na te postanowienia władz wyższych uczelni oraz o poinformowanie mnie o zajęтым w tej materii stanowisku.

Z wyrazami szacunku

/-/